

PAWILON POLSKI W WENECJI

Intersensorial

kuratorka: Inés Ruiz Artola

artyści: Marta Dawidiuk, Przemysław Pacek

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 60. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2024 r.

ZBIGNIEW HERBERT - DOTYK

Podwójna wszystkich zmysłów prawda -

przez oczy idzie karawana obrazów
są jak widok w wodzie
i między czernią między bielą
kolorów sypie się niepewność
i chwieje się w powietrzu czystym
nasz wzrok jest lustrem albo sitem
przez który sączy się po kropli
wilgotnych oczu chwiejna mądrość

na dnie słodczy gorycz drzemie
więc krzyczy obłąkany język

a w muszli słuchu gdzie ocean
jak kłębek nici gdzie milczenie
białego cienia ciągnie kamień
jest tylko gwiazd i liści zamęt

ze środka ziemi zapach w kłębach
świat między węchem a zdziwieniem

wtedy przychodzi pewny dotyk
rzeczom przywraca nieruchomość
nad kłamstwo uszu oczu zamęt
dziesięciu palców rośnie tama
nieufność twarda i niewierna
układa palce w ranie świata
i od pozoru rzecz oddziela

o najprawdziwszy ty jedynie
potrafisz wypowiedzieć miłość
ty jeden możesz mnie pocieszyć
bośmy oboje głusi ślepi

- na skraju prawdy rośnie dotyk

INTERSENSORIAL

Czy możemy postrzegać dzieło poprzez dotyk? Odkrywać wydobywające się z jego fizycznych ram dźwięki bądź obserwować, jak padające na nie światło zmienia jego wygląd? Czy jesteśmy w stanie poczuć i zobaczyć dobiegające nas dźwięki? I czy ruch jest w stanie pobudzić do życia kryjące się za sztuką wizualną zupełnie nowe, dźwiękowe uniwersum?

Te pytania skłaniają do zastanowienia się nad istotą i sposobem poznawania rzeczywistości. Choć obecnie świat został zdominowany przez obraz, który stał się poniekąd głównym narzędziem służącym doświadczaniu rzeczywistości, przy dłuższym zastanowieniu można wysnuć wniosek, iż nie jest to narzędzie kompletne a wręcz niezmiernie zubażające.

Projekt *Intersensorial* to doświadczenie dla wszystkich zmysłów; jest to percepcyjne wyzwanie rzucone odbiorcy aby ten mógł w pełni poznać znaczenie dzieła. Dwójka artystów – graficzka i kompozytor proponują wystawę, która zaprasza do inkluzywnego, niewykluczającego żadnego ze zmysłów doświadczenia sztuki. Artyści chcą stworzyć przestrzeń, w której percepcja publiczności będzie zawsze kompletna, gdzie każdy znajdzie coś dla siebie. Chcą zauważyć, że wszelkie różnice wynikające z warunków fizycznych, fizjonomicznych – jak i tego że każdy z odbiorców jest inny – niczego nie ujmują; wręcz przeciwnie – różnice te są tożsame z szerszym postrzeganiem i większą wrażliwością na różne aspekty tego samego dzieła.

Artyści podejmują się trudnego zadania jakim jest ukazanie, iż nawet jeśli fizycznie organy odpowiadające za dany zmysł nie domagają, to nie oznacza, że odbiorca znajduje całkowicie się poza zakresem ich percepcji. Dzieła, które można poczuć, usłyszeć i dotknąć, i które zmieniają się w naszej obecności to propozycja sztuki, której można doświadczać w pełnym tego słowa wymiarze. W swoim założeniu twórcy odnoszą się do obecnej w historii kultury od wieków korespondencji sztuk; wszak od zamierzchłych czasów znane są nam liczne przykłady poetów inspirujących się obrazami, kompozytorów natchnionych barwą, kolorem lub literackim tekstem, a także malarzy i rzeźbiarzy czerpiących z różnorodnych faktur. Graficzka i kompozytor w swoich pracach szukają złotego środka pomiędzy tą swoistą synestezją w sztuce a ludzką naturą, niejednokrotnie zdeterminowaną przez niedoskonałość naszego ciała, ukazując że pełne doznania możliwe są tylko dzięki użyciu wszystkich zmysłów jednocześnie.

W dorobku artystki znajdujemy dzieła wizualne czerpiące z doświadczeń słuchowych, w których abstrakcyjne dźwięki i towarzyszące im wibracje zyskują swą wizualną odsłonę. Dźwiękowe instalacje kompozytora opierające się na jej dziełach, przenoszą to co namacalne do sfery dźwięku, świetlnych impulsów i żywej interakcji. W wyniku zestawienia ich prac widz otrzymuje dzieło nieustannie ewoluujące – obrazy zamieniające się w partytury i muzykę na nowo przeistaczającą się w ciało stałe.

Dosłowność przeradza się tu w semantyczność, efemeryczność i wznosi percepcję na nowy poziom; oprócz formy tak samo istotna staje się jej treść. Artyści poprzez swoje dzieła rzucają odbiorcy wyzwanie i pozwalają nam w nich uczestniczyć na niespotykanym wcześniej poziomie; kwestionują nasze ograniczone własną osobą postrzeganie świata i zapraszają do otworzenia się na polisensoryczną możliwość jego pojmowania.

Wykorzystując technologię, twórcy powracają do korzeni naszej percepcji, eliminując bariery między zmysłami, zapraszając do kontemplacji dzieł z różnych perspektyw, tworząc specyficzną otwartą formę. Zachęcają do nowej interpretacji, która dzięki swojej odmienności u każdego z odbiorców stworzy nową percepcyjną przestrzeń między artystami a publicznością.

W trakcie wystawy publiczność zostanie powitana zamieszczoną w przedsionku instalacją dźwiękową zachęcającą do dalszej eksploracji poprzez rezonujące w ciele wibracje. Sala główna będzie natomiast wypełniona seriami poliptyków, w których dzieła wizualne zostaną przetłumaczone na język dotyku i dźwięku. „Poliptyk” jest w tym kontekście pojmowany nie tylko w tradycyjny sposób – jako seria dzieł podejmujących wspólną tematykę – lecz również jako cykl, wyrażający tę samą treść przy wykorzystaniu odmiennych zmysłów. Kluczowe elementy obrazów i rzeźb będą reagować na natężenie światła, na nasze własne ruchy oraz na wydawane przez nas dźwięki. W ten sposób uformuje się ostateczny kształt dzieł, tworząc jedyną – indywidualną i wyjątkową dla każdego odbiorcy – więź między wewnętrznymi światami artystów a publiczności.

Wystawa będzie ciałem niebieskim zawieszonym w próżni, niedopowiedzeniem, formą otwartą, której pełną treść uzyskamy dopiero, gdy aktywujemy wszelkie dostępne nam zmysły...

INTERSENSORIAL

Can we contemplate a work of art through touch? Discover that sounds emerge from its visual contours? Or observe how the incident light changes its appearance? And what if our own movement activated hidden sonic universes behind the pieces? Perception is not merely visual, despite the current world, invaded by images, wanting us to believe so.

The Intersensorial project appeals to all senses while requiring our participation to complete the circle of meaning in the artwork. Two artists: graphic designer and composer propose an exhibition with pieces that challenge stereotypical perception, aiming to be truly inclusive. They appeal to the audience's perception, knowing that not everyone possesses all senses. Perhaps the lack of one sense can enhance sensitivity in others. Having all the senses does not necessarily mean knowing how to employ them. These are works that are heard, touched, seen, felt, and transformed as we move through them. It is a proposal that goes beyond contemplation; it can be experienced.

Hasn't the poet been inspired by images, the composer by colors, the painter by various textures, the musician by the vibratory imprint on their body?

In graphic artist's work, we find visual pieces that stem from sonic experiences, translating vibrations that are felt but not seen into sight and touch. Composer's sound installations, based on her works, interpret what we touch, see, or feel with sound and luminous impacts, as well as our own interaction. Images become scores, music becomes tactile and visual. Perceptive layers become semantic, shifting the debate from the formal to the depth of content and our way of seeing the world. Both artists challenge and address us through their work, allowing us to participate within them. They question our one-sided perception of the world, opening up polyhedral possibilities of how to see and apprehend the world.

Using technology, artists return to the origins of human perception, removing barriers between the senses, inviting us to contemplate from different perspectives, creating an open work that will be personally interpreted and connect with the inner and perceptive universe between artists and the public. One of the inspirations for this project was the desire to create an equal world for all recipients, regardless of their inherent limitations or disabilities.

During the exhibition, the audience will be greeted in the antechamber of the pavilion by a sound installation that can be felt through the resonating vibrations in our bodies. The main hall will be filled with a series of polyptychs, where visual artworks will be translated into the sensory language of touch and sound. In this context, "polyptych" is understood not only in the traditional sense of a collection of works sharing a common theme but also as a cycle that expresses the same content through different senses. Key elements of the paintings and sculptures will react to the intensity of light, the movement of human bodies, and the sounds emitted by the audience. In this way, the final form of the works will be established, creating a direct bridge between the inner universe of the artists and the audience, individually and uniquely for each recipient. This opens the path to infinite possibilities for the visual manifestation of the works, which will depend solely on their recipients. The exhibition will be a body suspended in the void that we can grasp only when we activate all the senses available to us...